

bron :

Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen

PB C356 van 22/11/97

RESOLUTIE VAN HET RAADGEVEND COMITE EGKS BETREFFENDE HET DOOR DE EUROPESE COMMISSIE INGEDIENDE VOOR RSTEL VOOR EEN RICHTLIJN VAN DE RAAD TOT HERSTRUCTURERING VAN DE COMMUNAUTAIRE REGELING VOOR DE BELASTING VAN ENERGIEPRODUCTEN

(met eenparigheid van stemmen en één onthouding aangenomen tijdens de 337e zitting op 10 oktober 1997)

HET RAADGEVEND COMITE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR KOLEN EN STAAL,

- kennis genomen hebbend van het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten (1)
- gelet op het Wetboek van de Commissie "Een energiebeleid voor de Europese Unie" (2), het verslag van de Commissie "The market for solid fuels in the Community in 1996 and the outlook for 1997" (3) en Beschikking nr. 3632/93/EGKS (4) tot vaststelling van een communautaire regeling voor de steunmaatregelen van de lidstaten en behoefte van de kolenindustrie,
- herinnerend aan zijn resoluties over het bovengenoemde Wetboek van de Commissie (5) en over "De toekomst van het samenwerkingsakkoord in de kolen- en staalsector" (6), richt zich tot de Commissie, de Raad en het Europees Parlement met onderstaande principale en secundaire overwegingen met betrekking tot het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten.

1. Principale overwegingen

- De Europese producenten en verbruikers van en handelaars in kolen en staal hebben grote successen en vooruitgang geboekt op het gebied van milieuzorg, instandhouding van de natuurlijke rijkdommen en energie-efficiëntie. Zij onderschrijven onvoorwaardelijk het streven naar duurzame ontwikkeling, mobiliteit, groei, werkgelegenheid en levenskwaliteit en dat derhalve op gepaste wijze met de positieve gevolgen van het gebruik van energie rekening dient te worden gehouden. Zij wijzen erop dat de huidige stand van kennis over klimaatwijzigingen tot een preventief beleid noopt dat niet indruist tegen de andere fundamentele doelstellingen zoals groei en werkgelegenheid. Zij sluiten zich eveneens aan bij het streven van de Europese Unie naar een vermindering van de CO₂-emissies in het kader van een wereldwijd programma. Zij zijn van mening dat hun staat van dienst voldoende bewijst dat zij hun bijdrage aan een dergelijk programma langs andere dan fiscale wegen, en met name door middel van akkoorden met de overheid, kunnen verlenen.
- Het voorstel voor een richtlijn, dat in een communautaire regeling met minimumbelastingsniveaus voor energieproducten voorziet, geldt in het bijzonder de kolen- en staalindustrie en talrijke van hun afnemerssectoren.
- De in het voorstel gekozen fiscale benadering poogt tegelijkertijd aan het streven naar milieubescherming, een goede werking van de interne markt en een verlaging van de sociale lasten tegemoet te komen, teneinde zo de werkgelegenheid te stimuleren, maar kan deze doelstellingen niet bereiken.
- Van de invoering van minimumbelastingsniveaus voor energieproducten, waarbij de lidstaten een ruime mate van flexibiliteit wordt gelaten, valt immers geen aanzienlijke betere werking van de interne markt te verwachten. Bovendien krijgen de lidstaten nieuwe mogelijkheden om energie te belasten of van belasting vrij te stellen en zijn zij niet gebonden aan het principe van belastingneutraliteit. Daardoor zullen de distorsies tussen de lidstaten nog verscherpen en zal de door de Commissie nagestreefde harmonisatie van de energiebelasting niet worden gerealiseerd. Tevens zou de geplande terugbetaling van belasting aan de ondernemingen administratief een zware last vormen en onvoldoende transparant zijn, met als nettoresultaat een niet te onderschatten last.
- De door de Commissie gekozen fiscale benadering leidt niet alleen tot een hogere prijs voor de energieproducten, die al aanmerkelijk boven de prijs ligt die de industrie in de belangrijkste concurrentie landen moet betalen,

maar zal bovendien een verschillende uitwerking hebben op de ondernemingen in de diverse lidstaten en derhalve een discriminerend effect hebben.

- De voorgestelde richtlijn vormt een directe bedreiging voor de werkgelegenheid in de kolenindustrie en alle energie-intensieve sectoren, waaronder in de eerste plaats de ijzer- en staalindustrie. Indirect bedreigt zij ook de werkgelegenheid in de afnemerssectoren, omdat deze geneigd zullen zijn om de hogere kosten als gevolg van de belasting te compenseren met rationalisering, die een terugslag op de werkgelegenheid zullen hebben. Deze zware gevolgen voor de werkgelegenheid zullen ongetwijfeld onvermijdelijk zijn en zich ondanks de geplande stapsgewijze invoering van de belasting onmiddellijk doen gevoelen. Anderzijds zijn de positieve gevolgen voor de werkgelegenheid die in het EU-voorstel in geval van een belastingverlaging, bijvoorbeeld op de loonkosten, worden voorspeld, ongewis en zullen deze op zijn minst pas op de lange termijn zichtbaar worden.
- De invoering van een belasting zoals in deze richtlijn voorgesteld, zal hoe dan ook zware sociale problemen teweegbrengen in de kolenindustrie, die samen met haar aanverwante sectoren nog steeds aan meer dan 300 000 mensen werk verschaft. Ook in de Europese ijzer- en staalindustrie zullen talrijke van de circa 600 000 banen die rechtstreeks of onrechtstreeks van de kolensector afhangen, in het gedrang komen.
- Deze negatieve gevolgen voor de werkgelegenheid in het algemeen zijn des te erger, omdat een eenzijdige belasting op energieproducten in de Europese Unie bedrijfsverplaatsingen naar derde landen dreigt te veroorzaken, met name in de energie-intensieve sectoren. Een dergelijke migratie vanwege de energiebelasting naar derde landen die minder strenge milieueisen stellen, vermindert geenszins de uitstoot van CO₂, maar doet de eindbalans voor het milieu nog verder naar het negatieve overhellen. Een dergelijke ontwikkeling mag de Europese Unie niet onverschillig laten.
- De bijkomende belastingen die het energieverbruik voor de Europese industrie nog duurder maken, hebben ook een negatieve uitwerking op het milieubeleid, omdat zij het bedrijfsleven de dringend noodzakelijke middelen ontnemen voor het onderzoek naar en de investeringen in de verbetering van de energie-efficiëntie en de bescherming van het milieu. Wat industrieën milieubeleid betreft, lijkt het meer opportuun dat de Commissie de projecten op het gebied van efficiënte exploitatie en doeltreffend gebruik van energie bevordert en de kennis van de Europese industrie in de hele wereld helpt verspreiden.

- In de adviezen van de Commissie, de Raad en het Europees Parlement wordt de concurrentiepositie van de Europese economie sterk bedreigd geacht. Daarom zijn de maatregelen voor een belastingverlaging, die de verschillende lidstaten ter ondersteuning van het bedrijfsleven reeds hebben genomen of nog bespreken, noodzakelijk. Eenzelfde koers is door de Commissie uitgezet in de richtlijnen die een versterking van het concurrentievermogen en een prijsverlaging van via leidingen gedistribueerde energie beogen. De belasting op energieproducten die de Commissie nu met haar voorstel voor een richtlijn wil invoeren, ondermijnt echter de concurrentiepositie van de Europese economie en is derhalve in strijd met dit principe.
- In dit opzicht betreurt het Raadgevend Comité dat het huidige voorstel, in tegenstelling tot vroegere pogingen die hetzelfde doel nastreefden, hiermee geen rekening houdt en de toepassing van fiscale maatregelen die de energieproducten in de Europese Unie treffen, niet ondergeschikt maakt aan de invoering van soortgelijke maatregelen, met name in die economische regio's die de belangrijkste concurrenten van de Unie zijn.
- Ten slotte dient te worden opgemerkt dat de alleenstaande of onvoorzichtige maatregelen van West-Europa niet bijdragen tot de bescherming van het milieu en het industriebeleid schade berokkenen, omdat elke vorm van overleg tussen de grote industrielanden ontbreekt.

2. **Secundaire overwegingen met betrekking tot de kolenindustrie**

- De energievoorziening van de Europese Unie is evenwichtig opgebouwd uit de verschillende energiebronnen; alleen daardoor kunnen de energiedoelstellingen die de Europese Commissie en de lidstaten nastreven, namelijk continuïteit van de voorziening, concurrentievermogen en milieuzorg, met elkaar worden verzoend. Het voorstel van de Commissie voor de harmonisatie van de belasting op energieproducten maakt het moeilijk om de energieverscheidenheid in de Gemeenschap te handhaven, waardoor de verwezenlijking van de gestelde energiedoelstellingen in het gedrang komt.
- De belasting op energieproducten volgens artikel 13 lid 1, onder b), zou belangrijke schade toebrengen aan de concurrentiepositie van de fossiele energiebronnen en met name aan die van de vaste brandstoffen die bij de elektriciteitsproductie worden gebruikt, wat de concurrentie tussen de beschikbare energieproducten in en tussen de lidstaten zou vervalsen. Dit is in het bij zonder nadelig voor de steenkoolproducerende landen van de Unie.

- De toepassing van belastingvrijstellingen, met name voor de hernieuwbare energiebronnen en aardgas, overeenkomstig artikel 14, zou inhouden dat de vaste brandstoffen worden achtergesteld, zou discriminerend zijn, de concurrentie vervalsen en indruisen tegen de doelstellingen van de Europese verdragen. Wat de vrijstelling voor aardgas betreft, dient te worden opgemerkt dat de impliciete voorkeur voor gas slechts de weerspiegeling van een kortetermijnvisie is. Deze maatregel zou juist tot gevolg hebben dat de energiebron met de kleinste reserves in Europa en elders wordt bevorderd en betekenen dat Europa accepteert dat het afhankelijk is van de levering van aardgas uit de instabiele regio's in de wereld. De Europese Unie zal in de toekomst nog meer afhankelijk worden van energieinvoer van 48 % in 1990 tot circa 56 % in het 'aar 2000. Een energiebelasting zal deze afhankelijkheid op zorgwekkende wijze doen toenemen, gezien het feit dat steenkool een van de weinige brandstoffen is waarover de Europese Unie in grote hoeveelheden beschikt. In haar Witboek over het energiebeleid roept de Commissie terecht op tot waakzaamheid voor de groeiende energieafhankelijkheid van de Gemeenschap, die zij als belangrijkste bron van zorg bestempelt. Daarom ook eist zij dat de overheid de continuïteit van de energievoorziening voortdurend bewaakt.
- In haar Witboek stelt de Commissie dat de Gemeenschap een belangrijke markt voor de steenkoolindustrie zal zijn. In de elektriciteitssector ziet zij een belangrijke rol weggelegd voor steenkool: met nog efficiëntere verbrandingsmethoden kan het aandeel van de vaste brandstoffen in deze sector worden gehandhaafd en op lange termijn zei vergroot. De Commissie hoopt zelf ook via haar onderzoekprogramma's hieraan een "belangrijke bijdrage" te leveren (1). De elektriciteitscentrales kunnen dankzij nieuwe rendementsverbeteringen en de vooruitgang op het gebied van de warmtekrachtkoppeling verbeteringen tot stand brengen die op hun beurt tot een nettoverlaging van de CO₂-Uitstoot zullen leiden.
- De Europese kolenindustrie is bereid de ontwikkeling en de toepassing van schone technologieën in de elektriciteitscentrales te ondersteunen en de emissies te verlagen. Uit economisch oogpunt zou het voor het milieubeleid nuttig en efficiënt zijn door middel van financiële steun en technologieoverdracht de toepassing van deze technologieën ook in andere landen te stimuleren, waar de elektriciteitsproductie voornamelijk op basis van steenkool, maar met verouderde methoden gebeurt.
- De steenkoolindustrie in de Europese Unie bevindt zich in een zeer moeilijke economische situatie. Zij probeert te overleven door radicaal te rationaliseren en de kosten te verlagen. Deze verlaging is tevens noodzakelijk om de degressie te realiseren die in de richtlijn van de Commissie op het gebied van de steunmaatregelen wordt voorgeschreven.
- Het gevaar bestaat echter dat het succes dat de steenkoolindustrie tot op heden heeft geboekt, dreigt verloren te gaan door de plannen voor de

energiebelasting, die zullen leiden tot een verhoging van de administratieve kosten, waarop de steenkoolindustrie geen enkele invloed heeft.

3. **Secundaire overwegingen met betrekking tot de staalindustrie**

- De staalproductie is een energie-intensieve sector. Daarom heeft de Europese ijzer- en staalindustrie zich, los van de ontwikkeling van de energieprijzen, steeds voor een zuinig energieverbruik gewaakt. Dat verklaart ook waarom de gevolgen van het energieverbruik voor het milieu zo sterk zijn afgenomen: in de loop van de afgelopen 35 jaar is de CO₂-Uitstoot per ton gewalst staal met bijna 50 % gedaald.
- Het is in het belang van de Europese ijzer- en staalindustrie om haar inspanningen voor een rationeel en milieuvriendelijk energieverbruik voort te zetten. Bijkomende belastingen op het energieverbruik zouden deze doelstellingen niet ten goede komen, maar de ondernemingen de middelen ontnemen die zij absoluut nodig hebben om de energie-efficiëntie te verhogen en het milieu beter te beschermen. De Commissie zou de verwezenlijking van deze doelstellingen beter dienen, als zij in het kader van de bevordering van het staalonderzoek haar financiële steun zou verhogen en de investeringen actief zou stimuleren.
- De belastingplannen van de Commissie gaan in tegen de akkoorden in verschillende EU-lidstaten waarin de ijzer- en staalindustrie zich er vrijwillig toe verbonden heeft het energieverbruik en de CO₂-Uitstoot te verlagen. Deze akkoorden zouden door een energiebelasting hun bestaansgrond verliezen.
- De Europese ijzer- en staalindustrie stelt vast dat in artikel 13, lid 1, onder a), van het voorstel voor de richtlijn rekening wordt gehouden met het specifieke kwetsbare karakter van sommige industriële sectoren, waaronder ijzer en staal, en dat het gebruik van sommige energieproducten die voor chemische reductie en bij metallurgische en elektrolytische procédés worden gebruikt, van belasting wordt vrijgesteld. De ijzer- en staalindustrie houdt vast aan haar fundamentele bezwaren tegen de belasting op energie; niettemin vraagt zij dat de bepalingen in artikel 13, lid 1, onder a), zouden gelden voor alle energieproducten die in de ijzeren staalindustrie worden gebruikt, teneinde concurrentievervalsing tussen de verschillende in de ijzer- en staalindustrie toegepaste procédés te vermijden.

HET RAADGEVEND COMITE EGKS:

- stelt derhalve vast dat de plannen van de Commissie voor een belasting op energie geen enkele van de doelstellingen dienen die ter rechtvaardiging van het voorstel voor een richtlijn worden aangevoerd. De belastingharmonisatie wordt niet gerealiseerd, integendeel wordt de weg voor nieuwe distorsie

vrijgemaakt. De concurrentie zowel tussen de verschillende energiebronnen als tussen de nationale economieën wordt vervalst. De concurrentiepositie van de energie-intensieve industrieën wordt bedreigd en de werkgelegenheid en de groei in de Europese Unie zullen gestaag blijven dalen. De verplaatsing van de productie naar landen met lage belastingen zal de CO2-eindbalans nog verder naar het negatieve doen overhellen;

- benadrukt dat nieuwe belastingen de productiekosten van de Europese ijzer- en staalindustrie in de hoogte zullen drijven en haar concurrentiepositie op de wereldmarkten sterk zullen ondermijnen. Het milieu zou in generlei wijze gebaat zijn met een dergelijke maatregel;
- herinnert aan de in het Witboek vastgestelde doelstellingen van het energiebeleid, namelijk de continuïteit van de voorziening, het prijsniveau en de milieuzorg. De voorgestelde energiebelasting zou een bedreiging vormen voor de energieverscheidenheid en met name steenkool, de belangrijkste Europese energiebron, in een nadelige positie dringen;
- benadrukt dat de kolen- en de staalindustrie zich bewust zijn van hun milieuverantwoordelijkheid. De grote successen die zij op alle vlakken inzake milieuzorg hebben geboekt, zijn daarvan het bewijs. De kolen- en de staalindustrie zijn bereid hun inspanningen in de toekomst voort te zetten, op voorwaarde dat zij niet door fiscale maatregelen worden gehinderd. Zij hebben een voorkeur voor 'akkoorden op vrijwillige basis boven fiscale maatregelen;
- stelt vast dat het probleem van de klimaatverandering een groot technologisch offensief vereist. De steenkooltechnologieën moeten verder worden ontwikkeld en in praktijk worden gebracht, met name in de landen die technisch op een lager peil staan, en de maatregelen in die zin moeten worden versterkt. De invoering van een energiebelasting zou in strijd zijn met dit streefdoel;
- verzet zich krachtig tegen het ingediende voorstel en verzoekt de Commissie om de invoering van een energiebelasting in de Europese Unie ondergeschikt te maken aan de voorwaarde dat de geïndustrialiseerde landen die de belangrijkste concurrenten van de Unie zijn, met name de OESO-landen, ook soortgelijke maatregelen invoeren. Alleen als deze maatregelen wederzijds zijn, kunnen de negatieve gevolgen van het geïsoleerde optreden van de Europese Unie inzake de belasting op energieproducten worden vermeden of op zijn minst worden verzacht.

Voetnoten :

(1) COM(95) 682 def., blz. 22.

Voor vragen en/of opmerkingen over EMIS kunt u mailen naar emis@vito.be

Copyright © [VITO](http://www.vito.be) 10/12/1997

Ontwerp [EMIS](http://www.emis.vito.be).